

Bruno Enquist – Lohjalle haudattu

Bruno Enquistia voitaneen pitää kaikkein lohjalaisimpana jääkärinä. Hänen syntymäpaikkansa ei tosin ollut Lohja, mutta sukujuuriltaan hän oli hyvinkin lohjalainen, varttui täällä lapsuutensa ja hänen viimeinen leposijansakin on sukuhaudassa Pyhän Laurin kirkon vierellä. Hänen hautauksensa 29. huhtikuuta 1934 oli huomattava tapahtuma, josta kerrottiin seikkaperäisesti sanomalehti Länsi-Uusimaassa.

Bruno Enquist oli äitinsä puolelta lohjalaista sukua. Hänen äidinisänsä Henrik Johan Holmström oli syntynyt 19. marraskuuta 1834 Lohjannummella aviottomana lapsena itselliselle naiselle Maria Johanintyttäreille ja naimattomalle tykistön tarvikehankintamiehelle Alexander Hagertille. Jälkimmäinen oli samana vuonna hankkinut kirkon naapurista Hakaskytän tilan asuttuaan jo sitä ennen tilan maalla omassa talossaan. Henrik Johan ryhtyi käyttämään sukunimeä Holmström ja hän työskenteli kirkonvartijana eli suntiona Lohjan kirkossa. Kirkonvartija Henrik Johan Holmströmille ja hänen vaimolleen Miinalle syntyi vapunpäivänä 1869 tytär Hilda Vilhemiina, joka muutti Helsinkiin 20-vuotiaana vuonna 1889.

Pari kuukautta ennen muuttoaan Hilda oli avioitunut vuonna 1862 Helsingissä syntyneen kauppiaanpojan Karl Emil Enquistin kanssa. Heidän tutustumisensa taustalla oli, että tuore aviomies oli opiskellut farmasiaa ja työskenteli Lohjan apteekissa ainakin vuosina 1886-1888. Nuori aviopari muutti jo avioitumisvuonnaan 1889 Rantsilaan, jossa Karl Emil työskenteli paikallisessa apteekissa. Siellä heille syntyi 12. joulukuuta 1890 poika Karl Bruno. Seuraavan vuoden joulupäivänä Karl Emil Enquist kuoli vain 29-vuotiaana ja 22-vuotiaana leskeksi jäänyt Hilda muutti pienen poikansa kanssa takaisin Lohjalle helmikuussa 1892.

Lohjalla leskirouva Hilda Enquist muistetaan paikkakunnan ensimmäisenä kirja- ja paperikauppiaina. Hän asui nykyisessä Suurlohjankatu 1:ssä sijainneessa 1700-luvulta peräisin olleessa kaksikerroksisessa puutalossa. Siellä hän vuonna 1898 avasi liikkeensä, josta kehittyi Lohjan kirjakauppa. Vuonna 1919 hän luopui kaupastaan, mutta nuorempi veli Fredrik Vilhelm Holmström otti kaupan hoitoonsa vielä vuosiksi 1921-1930. Hilda Enquist kuoli 85-vuotiaana vasta vuonna 1955. Hän ei koskaan avioitunut uudelleen.

Isättömäksi jäänyt Bruno Enquist varttui siis Lohjalla äitinsä ja sukulaistensa hoivassa. Hän kävi kansakoulunsa Lohjankylän ruotsinkielisessä koulussa kotitalonsa naapurissa vanhassa pedagogiotalossa. Lohjalla ei vielä ollut oppikoulua, joten hän jatkoi koulunkäyntiään Helsingin ruotsinkielisessä reaalilyseossa, josta tuli ylioppilaaksi vuonna 1911. Hän kirjoittautui Helsingin Yliopiston lainopilliseen tiedekuntaan, jossa opiskeli vuoteen 1914. Lisäksi hän teki kruununnimismiehen sijaisuuksia läntisellä Uudellamaalla, muun muassa Lohjalla kesällä 1912 ja 1913 sekä alkuvuonna 1914. Vuonna 1913 paperikauppiaan poika Bruno solmi avioliiton paperitukuliike Herman Lindellin omistajan tyttären Alba Elsan kanssa.

Keväällä 1915 Bruno Enquistin elämässä tapahtui merkittävä käänne. Maaliskuun 23. päivänä hän ilmoittautui Saksassa Pfadfinder- eli partiolaishenkiväestöön. Hän oli siten liikkeellä hyvin varhain, sillä ensimmäisiä suomalaisia oli ryhdytty kouluttamaan hämäysmielessä partiolaishenkiväestön nimellä vuoden 1915 helmikuun lopussa. Järjestelmällinen jääkärivärväys Suomessa alkoi vasta saman vuoden syyskuun alussa, jolloin joukosta muodostettiin virallinen sotilasosasto, Ausbildungsgruppe (koulutusryhmä) Lockstedt, joka sai nimensä koulutuspaikkakunnan mukaan. Lockstedtin leirivaruskunta sijaitsi lähellä Hampuria Pohjois-Saksassa. Vuonna 1916 joukko-osasto sai nimekseen Kuninkaallinen Preussin jääkäripataljoona 27.

Miten Bruno Enquist oli saanut tiedon koulutuksesta ja osannut lähteä sinne? Siitä ei ole tietoa, mutta luultavasti opiskelutovereidensa kautta, sillä jääkäreiden joukossa oli monia

juristiylilooppilaita. Todennäköisesti juuri heidän joukossaan venäläinen sortovalta ja sen Suomen lakien vastainen toiminta koettiin erityisen raskaana. Ajatus lähteä Saksaan sotilaskoulutukseen syntyikin ylioppilaspireissä ja laajeni vasta myöhemmin muualle yhteiskuntaan.

Jääkäriä Bruno Enquist sai Saksassa täyden sotilaskoulutuksen ja osallistui gruppenführerin (ryhmänjohtajan) arvoisena muun jääkäripataljoona 27:n mukana taisteluihin venäläisiä vastaan Saksan itärintamalla nykyisen Latvian alueella. Pataljoona lähetettiin toukokuussa 1916 saamaan taistelukokemusta ja Enquist osallistui asemasotaan Misse -joella ja Riianlahden rannalla sekä Aa -joen talvitaisteluihin alkuvuodesta 1917. Maaliskuusta 1917 helmikuuhun 1918 jääkärit olivat täydennyskoulutuksessa Itämeren rannalla Libaussa – nykyisessä Liepajassa. Sillä aikaa Suomi itsenäistyi ja sisällissotakin ehti jo alkaa.

11. helmikuuta 1918 jääkärit saivat Suomen armeijan sotilasarvot ja Bruno Enquistista tuli yliluutnantti. Hän saapui jääkärien pääjoukon mukana Vaasaan helmikuun 25. päivänä ja osallistui sotaan Karjalan rintamalla muun muassa Säiniön taistelussa ja Viipurin valtauksessa. Sodan lopulla 7. toukokuuta 1918 hänet ylennettiin kapteeniksi.

Kesäkuusta syyskuuhun 1918 Bruno Enquist oli komennettuna sotilasjäsenenä vangittuja punaisia tuominneessa valtiorikosoikeudessa Viipurissa. Ilmeisesti hänet katsottiin sopivaksi tehtävään juristikoulutuksensa vuoksi. Sen jälkeen hän palveli puolustusvoimissa Kuopiossa ja johti Neuvosto-Venäjältä Suomeen vuonna 1919 liittyneen Porajärven puolustusta maaliskuussa 1920, jonka jälkeen Enquist erosi puolustusvoimista. Saman vuoden lopussa Porajärvi luovutettiin Tarton rauhansopimuksen nojalla takaisin Neuvosto-Venäjälle.

1920-luvulla Bruno Enquist toimi Uudenmaan pohjoisen suojeluskuntapiirin päällikkönä – Lohjakin kuului siihen. Sen jälkeen hän jatkoi opintojaan ensin Saksassa Leipzigin kauppakorkeakoulussa ja sitten jälleen Helsingin Yliopistossa, jossa suoritti alemman oikeustutkinnon vuonna 1928. Palveltuaan ensi Helsingin tullikamarissa sekä tullihallituksessa hän sai huhtikuun 1931 alussa nimityksen Taivassalon nimismieheksi. Samana vuonna hän solmi toisen avioliittonsa Nadescha Kuffschinoffin kanssa. Ero ensimmäisestä vaimosta oli tullut miehen ollessa Saksassa vuonna 1916. Lapsia Enquistilla ei ollut kummastakaan avioliitosta. Nimismies ja jääkärikapteeni Bruno Enquist kuoli Taivassalossa 21. huhtikuuta 1934 ja haudattiin saman kuun 29. päivänä äitinsä suvun Holmströmien sukuhautaan Lohjan kirkon itäpäädyn edustalle. Suntion sukuhauta on aivan kirkkoherra Candolinin sukuhaudan vieressä.